

12. Пропозиції з удосконалення організації оплати праці на підприємстві

Олександр Левчук, Олена Драган

Національний університет харчових технологій

Вступ. Організація оплати праці – одна з ключових проблем в сучасній економіці України. На всіх етапах розвитку економіки заробітна плата була одним з головних чинників, що забезпечують ефективну систему матеріального стимулювання працівників і що формують мотиваційний механізм трудової активності. Від її успішного рішення багато в чому залежать як підвищення ефективності виробництва, так і зростання добробуту людей, сприятливий соціально-психологічний клімат в суспільстві. Оплата праці є основним інструментом підвищення ефективності праці працівників.

За сучасних умов соціально-економічного розвитку підприємств України істотно зростає актуальність проблеми підвищення рівня заробітної плати та вдосконалення механізму управління оплатою праці.

Результати. Основною складовою організаційно-економічного механізму управління підприємств є організація оплати праці. Питання організації заробітної плати, визначення її рівня завжди перебувають у центрі уваги як роботодавців, так і працівників. Відповідно до чинних на сьогодні законодавчих актів (ст. 15 Закону України «Про оплату праці» і ст. 97 Кодексу законів про працю України), основою організації оплати праці в Україні є тарифна система, що включає тарифні сітки, тарифні ставки, схеми посадових окладів і тарифно-кваліфікаційні довідники. Згідно цієї системи, роботи розподіляються залежно від їх складності, а працівники – залежно від їх кваліфікації відповідно до розрядів тарифної сітки, що є основою для нарахування заробітної плати.

Визначаючим фактором співвідношення заробітної плати найвищого і найнижчого окладів на підприємстві є специфіка конкретного підприємства, кількісний і якісний склад працівників, який входить у відповідні кваліфікаційні групи. Головними вимогами до організації оплати праці на підприємстві, які відповідають інтересам як працівника, так і роботодавця, є гарантія підвищення оплати праці кожного працівника при зростанні ефективності діяльності підприємства.

Основою соціально-трудових відносин у суспільстві становлять питання реформування рівня оплати праці. В умовах ринкової економіки важливими завданнями оптимізації високопродуктивної, якісної праці та її гідної оплати є прискорення науково-технічного прогресу, зниження витрат живої праці, механізація трудомістких робіт, поліпшення використання трудових ресурсів та зменшення витрат робочого часу.

Удосконалення оплати праці на підприємстві базується на дотриманні таких принципів: відповідність заробітної плати вартості робочої сили; залежність заробітної плати від кількості і якості праці та від кінцевих результатів роботи підприємства; забезпечення переваг в оплаті праці тим працівникам, які роблять найбільший трудовий внесок у виробничі результати підприємства; удосконалення тарифної системи та нормування праці; відповідальність керівників підприємств за порушення законодавства про оплату праці; поєднання індивідуальних інтересів з колективними.

Цікавою пропозицією, є удосконалення оплати праці шляхом використання в тарифній системі «гнучкого тарифу». Ця система передбачає, що результати роботи кожного працівника оцінюються за трьохбальною шкалою й відповідно з одержаною кількістю балів, може підвищуватися по вертикалі тарифної сітки на один, два, три ряди. Тому, навіть в межах однієї кваліфікації у кожного є можливість самостійно добиватися збільшення розміру своєї заробітної плати.

Висновки. При використанні системи «гнучкого тарифу» працівники підприємства мають можливість підвищувати свою заробітну плату за рахунок покращення індивідуальних результатів праці, розкриття свого творчого потенціалу.

Література

1) Кибанов А.Я. Мотивация и стимулирование трудовой деятельности: учебник. / А.Я. Кибанов, Е.А. Митрофанова, М.В. Ловчева, И.А. Баткаева // – М.: Инфра-М. – 2009. – С.378.

2) Павловська Н.В. Удосконалення тарифної системи оплати праці на підприємстві /Н.В. Павловська. // Довідник економіста. – К., 2004. – С. 62 – 65.

3) Крищенко К.І. Удосконалення організаційно-економічного механізму управління оплатою праці / К.І. Крищенко. // Україна: аспекти праці. – 2007. – № 4. – С. 4 – 10.